

CZERNÍ (9) *sb f*

czern z *tekstów nie oznaczających é*; *czern-* (4) *Mącz*, *czérn-* (4) *KochFr* (*Cn e pochylone*).

sg N czern (2). ◊ *G czerni* (1). ◊ *A czern* (1). ◊ *L czerni* (5).

Sł stp brak, *Cn s.v. w bieli*, *Linde XVI – XVIII w.*

1. *Czarny strój, ubiór (przeważnie na oznaczenie żałoby)* (7) : teraz niewiem czemu/ *czern* *lie zágęściłá/ dobrzeby áby y thá czern* *żałobna máśc/ znak płáczu zginęłá GórnDworz L7.*

Wyrażenie przyimkowe: »w czerni« = atratus Cn (5): *Więc wam w czerni napięknicy RejWiz 40v; Pulluta turba, Gromádá ludzy w czerni/ żałobna rotá Mącz 331a; PLáczá cię Itárzy/ płáczá cię y młodzi/ Dwór wzyłtek wczérni prze cię/ Kryłki/ chodzi. KochFr 27; GrochKal 19; Domyślze fię/ żeć w czerni przećię chodzić każę ZbylPrzyg B3v.*

2. *Brak światła, mrok, ciemność* (1) : *Obłoczę niebiofá wczérn [Induam caelos tenebris] á iáko wor kładę ná nie przykryćie ich. BudBib Is 50/3.*

3. *Chłópstwo, pospólstwo* (1) :

Szereg: »czern *i prosty lud«* (1): *Aczkolwiek też zá czáfow poštěpkim z teyże czerni y próftego Ludu/ więkfza lie część Slachty prawdziwey Litewfkiey y Zmodźkiey/ włafną cnotą/ y przeważnymi rycerfkimi dzielnościámi rozmnożyłá StryjKron 76.*

Synonimy: 2. ciemność, czarność, ćma, mrok, mrokota.